

Saksfremlegg

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Levekårsutvalg	20/15	18.05.2015
Kommunestyre	55/15	17.06.2015

Sign. Eksp. 22.06.15 CK	Eksp. til: Kulturdept.
----------------------------	---------------------------

Høring - forslag om endringer i helligdagsloven for å tillate søndagsåpne butikker

Foreliggende dokumenter:

- Brev dat. 27.03.15 fra Kulturdept.
- Høringsnotat vedr. forslag om endringer i helligdagsloven dat. 27.03.15
- Lov av 24.02.1995 nr. 12 om helligdager og helligdagsfred

Sakens bakgrunn

Som det fremgår av vedlagte høringsnotat foreslås endringer vedr. søndagsåpne butikker med to alternativer:

1. En generell endring av ovennevnte lov med følgende tekst:
§5 1. ledd: På helligdager som ikke er vanlige søndager, skal faste utsalgssteder som selger varer til forbrukere, holde stengt.
2. Alternativt at kommunene kan selv bestemme om det skal være anledning til generell søndagsåpent.

Forslaget om å bygge ned reguleringen av butikkers åpningstider på søndag er forankret i regjeringens politiske plattform (Sundvolden-erklæringen). Utgangspunktet for forslaget om å fjerne påbudet om søndagsstengte butikker er at man anser tilbud og etterspørsel som bedre egnet enn lovverket til å regulere butikkers åpningstider. Det pekes også på at endringsforslaget gir større likebehandling mellom butikker og bidrar til å forenkle regelverket.

Bestemmelsene som regulerer butikkers åpningstider finnes i Lov om helligdager og helligdagsfred (helligdagsfredloven) som ble vedtatt i 1995 og betydelig revidert i 2003. Loven pålegger i § 5 faste utsalgssteder å holde stengt på de helligdager som er listet i § 2, og å stenge kl. 16 på jul-, påske- og pinseaften.

Lovens § 5 lister også opp en rekke unntak fra hovedregelen om å holde stengt på helligdager og å stenge tidligere på noen dager. De mest sentrale av disse gjelder utsalgssteder som i hovedsak selger kiosk- og dagligvarer og har en salgsflate på mindre enn 100 kvm, bensinstasjoner med salgsflate mindre enn 150 kvm, hagesentre og det generelle fritaket de tre siste søndagene før jul. I tillegg har fylkesmannen anledning til å bestemme at hele eller deler av en kommune skal regnes som et typisk turiststed og dermed få unntak fra hovedregelen for hele eller deler av året. Som typisk turiststed kan bare regnes område der salget i de aktuelle periodene hovedsakelig skjer til turister.

Helligdagsfredlovens § 5 (både hovedregel og unntaksbestemmelser) gjelder også for høytidsdagene 1. og 17. mai.

Forslaget som nå er sent på høring omfatter å fjerne den bestemmelsen i Helligdagsfredlovens § 5 som pålegger faste utsalgssteder å holde stengt på søndager. Pålegget om å holde stengt på øvrige helligdager og høytidsdagene opprettholdes, likeledes pålegget om å stenge kl. 16 på jul-, påske- og pinseaften. Unntaksbestemmelsene videreføres også, slik at det fortsatt vil være utsalgssteder som har anledning til å holde oppe på hellig- og høytidsdager.

Regjeringen har også valgt å høre et annet forslag, hvor beslutningsmyndighet legges til den enkelte kommune. Gjennom en slik løsning vil de lokalt folkevalgte kunne få ta stilling til om adgangen til søndagsåpent i sin kommune skal utvides i forhold til dagens situasjon. Det er en forutsetning at eventuell kommunal reguleringsmyndighet utformes slik at den ikke innebærer en innstramming i forhold til dagens rammer.

Forholdet til helligdagsfreden: Helligdagsfredlovens formål er å verne om det gudstjenstlige liv og den alminnelige fred på helligdager og å gi høytiden ro og verdighet. For å ivareta formålet har loven i tillegg til åpningstidsbestemmelsene i § 5 et støyforbud i § 3 og et forbud mot offentlige arrangementer i § 4. Verken støyforbudet eller forbudet mot offentlige arrangement anses å være til hinder for butikkåpent i kirketiden, så lenge salgsvirksomheten ikke direkte forstyrrer gudstjenesten.

Forholdet til arbeidsmiljøloven: Arbeidsmiljøloven åpner blant annet for unntak fra forbudet mot søndagsarbeid når det gjelder arbeid i butikker som kan ha åpent etter helligdagsfredloven. Det innebærer at ansatte i virksomheter som etter loven kan ha åpent på søndager, også kan arbeide på søndager. Dette endres ikke selv om helligdagsfredloven endres.

Endringer i helligdagsfredloven, slik at flere butikker enn i dag kan holde søndagsåpent, vil ha som konsekvens at disse butikkene også kan benytte seg av søndagsarbeid innenfor de rammene som følger av arbeidsmiljøloven. Arbeidsgiver skal imidlertid drøfte behovet for søndagsarbeid før det iverksettes, jfr. arbeidsmiljølovens § 10-10. I tillegg de begrensninger for søndagsarbeid som følger av arbeidsmiljøloven, vil spørsmålet om hvem som faktisk skal utføre søndagsarbeid, bero på den aktuelle arbeidsavtalen og bestemmelsene om dette i en eventuell tariffavtale.

Vurdering:

Det finnes en rekke generelle argumenter både for og i mot søndagsåpne butikker. Disse er det redegjort for i høringsnotatet fra Kulturdepartementet og blir ikke gjengitt her.

Når det gjelder lokale forhold har ikke Saltdal kommune noe område som er definert som et typisk turiststed med forretninger som har åpent alle dager i året. Det kan finnes enkelte turistområder i regionen uten at en går nærmere inn på dette.

Høringsnotatet inneholder også argumenter for og i mot at kommunene skal få bestemme selv. Heller ikke disse gjengis her, men rådmannen vil gjerne påpeke viktigheten av at butikkene ved en slik ordning får klare rammebetingelser for sin drift, og at det må legges begrensninger på hvor ofte kommunene kan endre åpningstidsbestemmelsene.

Konklusjon:

Følgende høringsssvar anses som mulige:

Alt.1: Saltdal kommune støtter regjeringens forslag til endringer i helligdagsfredloven som åpner for søndagsåpne butikker, og som er beskrevet i høringsnotat 15/1432 datert 27.3.2015.

Alt. 2: Saltdal kommune støtter ikke regjeringens forslag til endringer i helligdagsfredloven som åpner for søndagsåpne butikker, og som er beskrevet i høringsnotat 15/1432 datert 27.3.2015.

Alt.3: Saltdal kommune ønsker at ansvaret for å bestemme utvidet åpningstid for utsalgssteder i henhold til § 5 i helligdagsfredloven overføres til kommunene, men med en begrensning på hvor ofte åpningstidene kan endres.

Hvis Alt. 3 velges som førstealternativ bør det antakeligvis kombineres med et av de øvrige alternativene som andrealternativ. Det er også mulig å ha Alt. 3 som andrealternativ til både Alt. 1 og Alt. 2.

Rådmannens innstilling

Saken legges fram uten innstilling

Saksprotokoll i Levekårsutvalg - 18.05.2015**Behandling:**

Anne Britt Sletteng foreslo:

Saltdal kommune støtter regjeringens forslag til endringer i helligdagsfredloven som åpner for søndagsåpne butikker, og som er beskrevet i høringsnotat 15/1432 datert 27.3.2015.

Steinar Maarnes foreslo:

Saltdal kommune støtter ikke regjeringens forslag til endringer i helligdagsfredloven som åpner for søndagsåpne butikker, og som er beskrevet i høringsnotat 15/1432 datert 27.3.2015.

Steinar Maarnes forslag ble vedtatt med 6 mot 1 stemme (som ble avgitt for Anne Britt Slettengs forslag).

Innstilling:

Saltdal kommune støtter ikke regjeringens forslag til endringer i helligdagsfredloven som åpner for søndagsåpne butikker, og som er beskrevet i høringsnotat 15/1432 datert 27.3.2015.

Saksprotokoll i Kommunestyre - 17.06.2015**Behandling:**

Anne Britt Sletteng tok opp sitt forslag fra levekårsutvalget.

Levekårsutvalgets innstilling ble vedtatt med 24 mot 3 stemmer (som ble avgitt for Anne Britt Slettengs forslag).

Vedtak:

Saltdal kommune støtter ikke regjeringens forslag til endringer i helligdagsfredloven som åpner for søndagsåpne butikker, og som er beskrevet i høringsnotat 15/1432 datert 27.3.2015.
--